

Det nasjonale pasientsikkerhetsprogrammet

I trygge hender
pasientsikkerhetsprogrammet.no

Solrun Elvik, seniorrådgiver/prosjektleder, sekretariatet for Pasientsikkerhetsprogrammet.
Omsorgskonferansen 2016 i Molde

Primum non nocere”

“Fremfor alt ikke skade»

- Det å hjelpe syke mennesker innebærer en risiko for å skade

(Hippokrates?)

Pasientskader i norske sykehus

2015: 13,7 % av pasientene blir påført skade som medførte behov for tiltak, forlenget sykehusopphold eller alvorligere konsekvenser

2014: 13,9 %

2013: 13,0 %

2012: 13,7 %

2011: 16,1 %

Hyppigste skader: legemiddelrelaterte skader og infeksjoner

SVERIGE

Mange pasientskader i hjemmepleie

Mer enn hver tredje pasient som får pleie hjemme, rammes av en pleieskade. Det viser de foreløpige resultatene av en undersøkelse av journaler i svensk hjemmesykepleie.

Skadene er for en stor del fallskader, feilmedisinering, infeksjoner og trykksår, og de kunne i de fleste tilfellene vært unngått.

- Det er urovekkende at det er så mange problemer, sier pa-

sientsikkerhetsforsker Mirjam Ekstedt ved Karolinska instituttet til Dagens Samhälle.

Hun deltar i et forskingsprosjekt der 600 journaler fra hjemmepleien blir gransket. Ti team med sykepleiere og leger har lett etter visse ord - markører - som kan indikere at pasienten er rammet av en skade innen 90 dager etter at de fikk hjemmesykepleie.

Kommunal Rapport, 22. september 2016

I trygge hender 24/7

Et nasjonalt program for økt pasientsikkerhet

MÅL

- 25 % reduksjon i pasientskader
- Bygge varige strukturer for pasientsikkerhet
- Forbedre pasientsikkerhetskulturen

Strategi 2014-2018

I trygge hender 24/7
pasientsikkerhetsprogrammet.no

24
7

«Pasienter, brukere og pårørende får og opplever at Norge har verdens tryggeste helsetjenester»

Programmets hovedområder:

- Innsatsområder
- Brukermedvirkning
- Pasientsikkerhetskultur
- Kompetanseheving i pasientsikkerhet og forbedringsmetodikk
- Ledelse

Målrettet innsats

Innsatsområder

Trygg kirurgi

Behandling av
hjerneslag

Samstemming av
legemiddellister

Forebygging av
infeksjon ved SVK

Riktig legemiddelbruk i
sykehjem

Riktig legemiddelbruk i
hjemmetjenesten

Forebygging av
trykksår

Forebygging av fall

Forebygging av
urinveisinfeksjoner

Forebygging av
selvmord

Forebygging av
overdosedødsfall

Ledelse av
pasientsikkerhet

NYE INNSATSOMRÅDER I 2016/2017:

Tidlig oppdagelse av forverret
tilstand (sykehus, sykehjem og
hjemmetjeneste)

Forebygging og behandling av
underernæring (sykehus, sykehjem
og hjemmetjeneste)

Tidlig oppdagelse og behandling av
sepsis

Pasientsikkerhetsprogrammet i kommunal helse- og omsorgstjeneste

Innsatsområder

Trygg kirurgi

Behandling av hjerneslag

Samstemming av legemiddellister

Forebygging av infeksjon ved SVK

Riktig legemiddelbruk i sykehjem

Riktig legemiddelbruk i hjemmetjenesten

Forebygging av trykksår

Forebygging av fall

Forebygging av urinveisinfeksjoner

Forebygging av selvmord

Forebygging av overdosedødsfall

Ledelse av pasientsikkerhet

Fylkesmannen

Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester

Forsiden

Prosjekter

Idébank aktiv omsorg

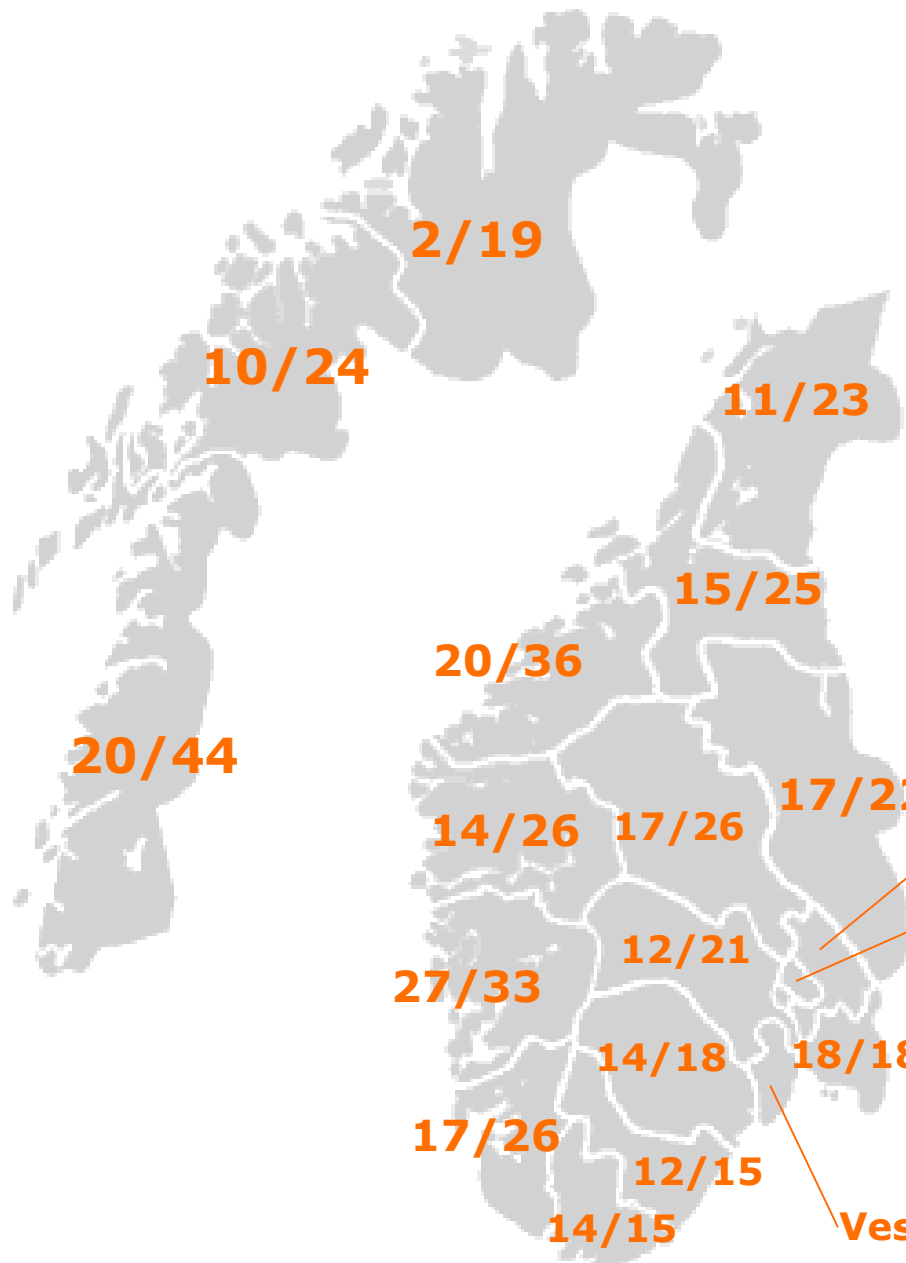
Utviklingsser

Opplæringsprogram i Aktiv omsorg 2015

Aktivitet i kommunene

65 %

Akershus: 13/22

Oslo: 23/53 sykehjem
15/15 bydeler (hj.tj.)
4/7 private aktører (hj.tj.)

Vestfold: 12/14

1 deltakende kommune =
min. 1 sykehjem eller hjemmetjenestese
er involvert på min. 1 innsatsområde

Pasientsikkerhetskultur

- Kulturen ved «enheten, «måten vi gjør ting på hos oss»
- Arbeidsfellesskapet
Holdninger, prioriteringer, rutiner
- Hvordan forebygge uønskede hendelser
- En god pasientsikkerhetskultur forutsetter et godt samspill mellom ansatte og ledere, og en felles bevissthet om hva som må på plass for å forhindre unødvendig skade.
- Kan måles vha. spørreundersøkelser – dette gjøres systematisk i helseforetakene

- Pasientsikkerhetskultur skapes blant annet gjennom en åpen og trygg dialog om feil og skader – det er derfor viktig å skape arenaer for dialog og refleksjon om pasientsikkerhet og forbedring
- Ledere er viktige rollemodeller

Hva med måling av pasientsikkerhetskultur kommunal helse- og omsorgstjeneste?

To forskningsmiljøer ser på dette:

- NursingHome Survey on Patient Safety Culture (NHSOPSC) – Kathrine Cappelen m.fl.
 - Sykehjem, tilpasses hjemmetjeneste
- SAQ – Safety Attitude Questionnaire
 - Legekontor, legevakt, tilpasses sykehjem, Gunnar Bondevik m.fl.

Brukermedvirkning

Pasienter, brukere og pårørendes kunnskap og erfaringer skal benyttes for å redusere risiko for uønskede hendelser, og være sentrale i utvikling og forbedring av tjenestetilbudet på både individ-, tjeneste- og systemnivå.

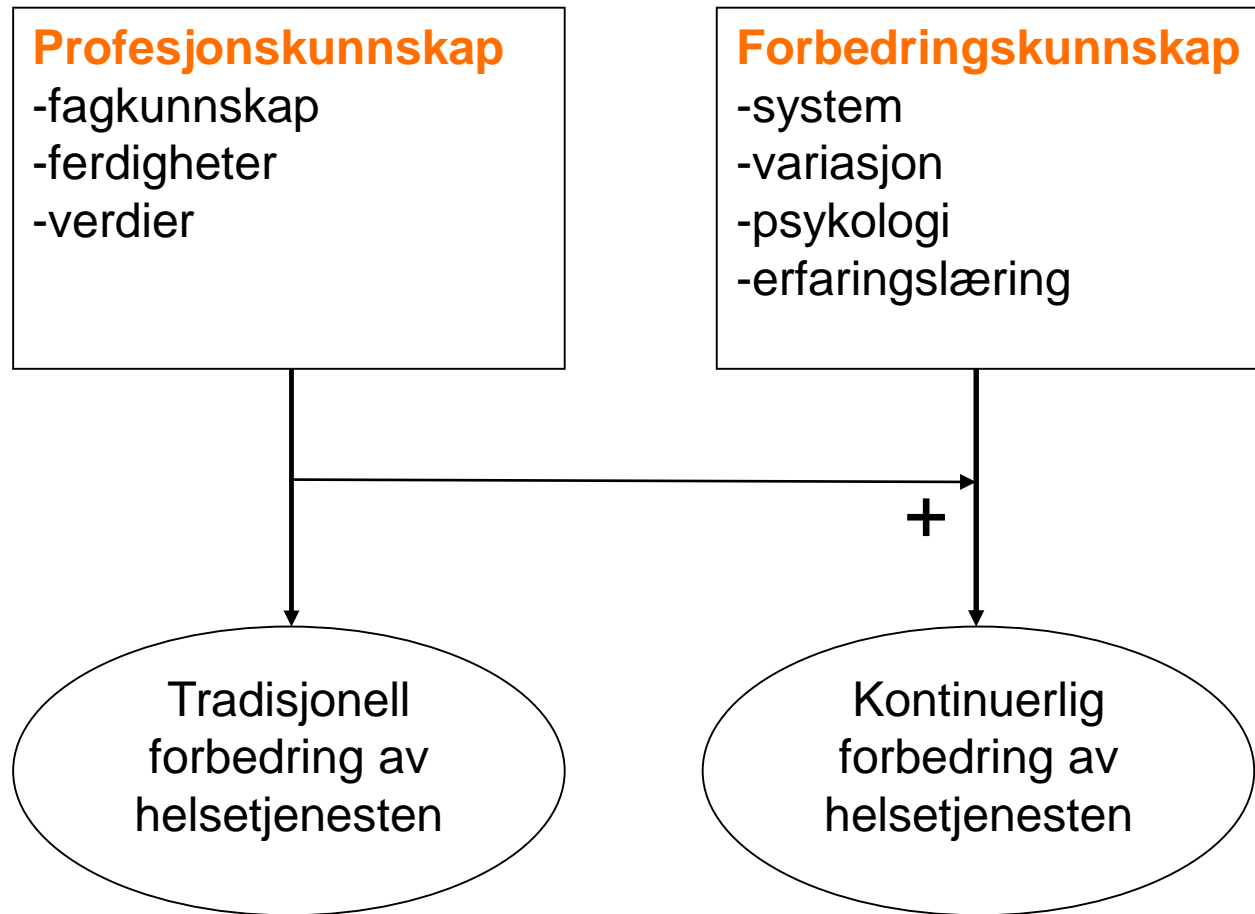
Huddle board Oppsalhjemmet, LTC-facility

PERSON	STATUS	BEHOV	UTVIKLING	UTVIKLING	SAR	UTVIKLING	FALL	UTVIKLING	UTVIKLING	UTVIKLING
[Name]	[Photo]	[Dot]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]
[Name]	[Photo]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]
[Name]	[Photo]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]
[Name]	[Photo]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]
[Name]	[Photo]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]
[Name]	[Photo]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]
[Name]	[Photo]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]
[Name]	[Photo]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]	[Text]

Samtaler om kjærlighet

Forbedringskunnskap – en viktig forutsetning for å lykkes!

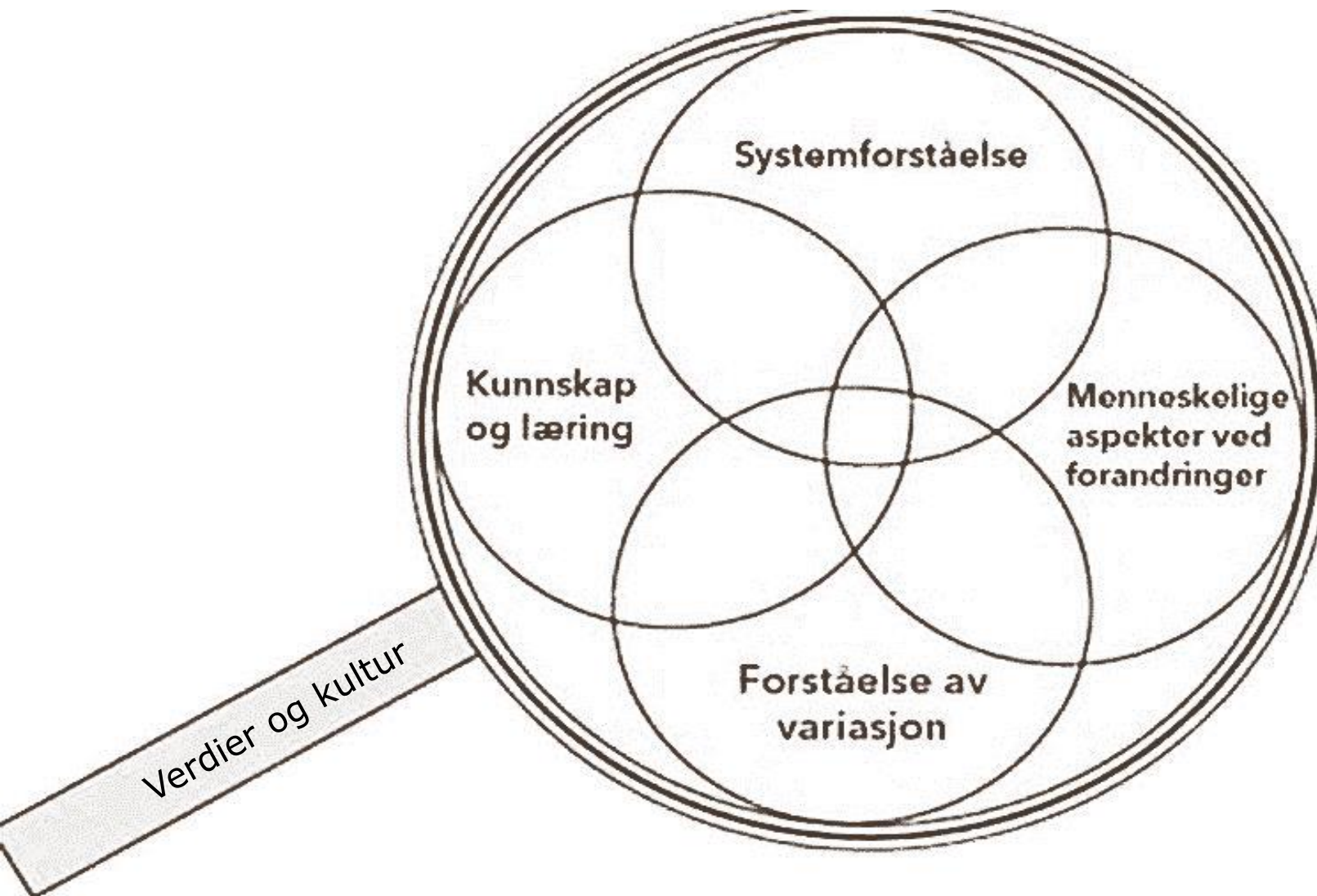
Det er viktig å utvikle ny kunnskap.

Men, vi har mye kunnskap om beste praksis som ikke blir tatt i bruk.

Det er et pasientsikkerhetsproblem!

Dimensjonene i forbedringskunnskapen

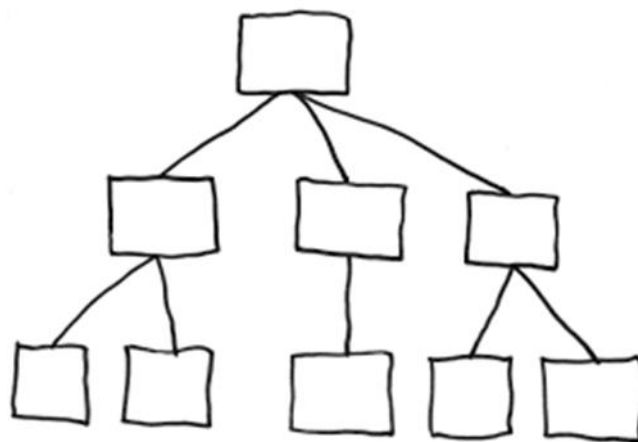
Ledelse av pasient- og brukersikkerhet handler om å:

- Sette pasientsikkerhet på dagsorden
- Skape en kultur for åpenhet, læring og involvering
- Lytte til og involvere pasienter, brukere og pårørende
- Skape gode strukturer og prosesser for pasientsikkerhet
- Etterspørre resultater og treffe beslutninger på grunnlag av data
- Styrke forbedringskunnskap på alle nivå

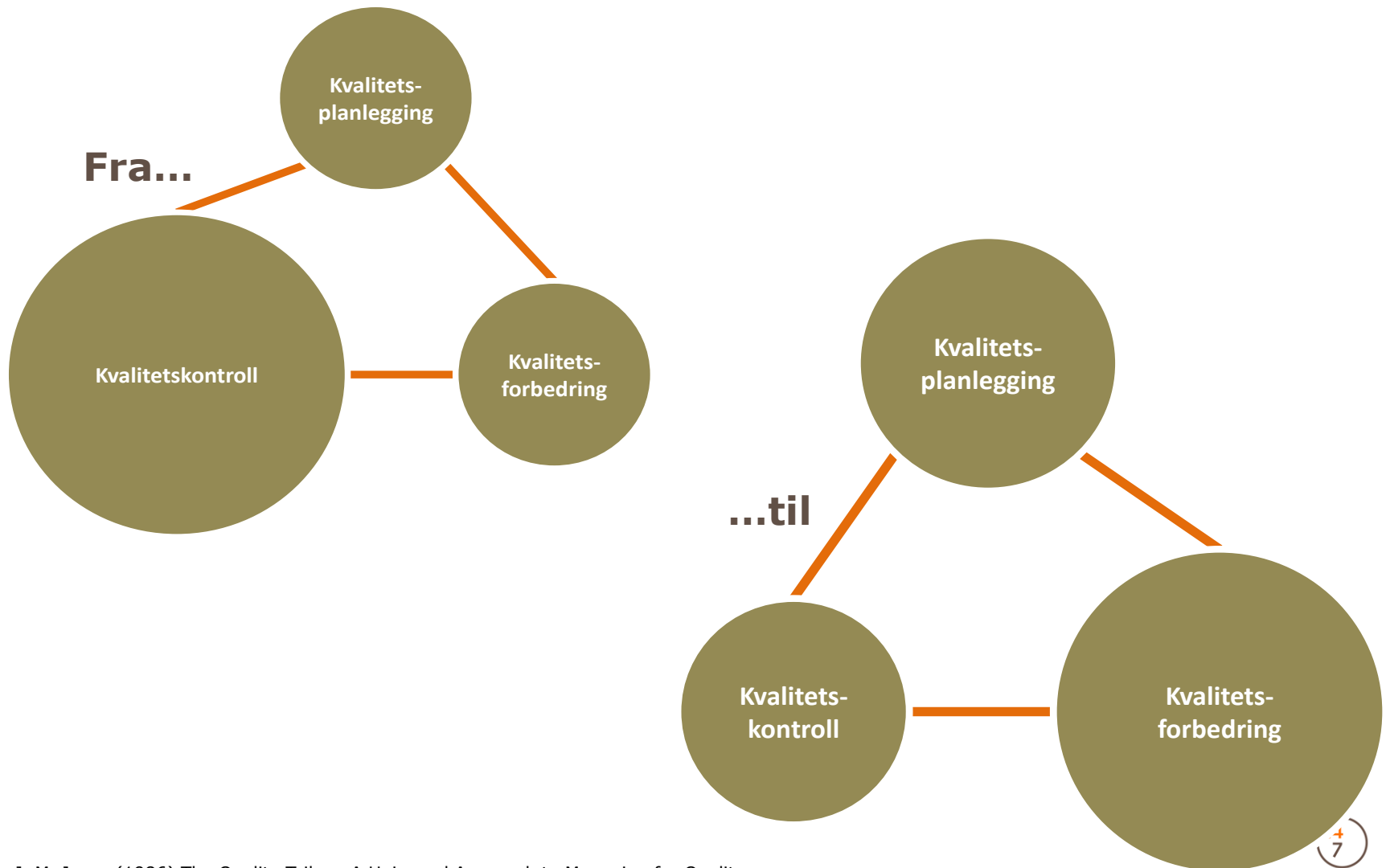
Ledelse av pasient- og brukersikkerhet

Ulike oppgaver, roller og ansvar på ulike nivå!

Ledere på alle nivå har en viktig rolle som pådrivere i arbeidet med kvalitet og pasientsikkerhet.

Forholdet mellom kvalitetsdimensjonene har endret seg:

Pasient- og brukersikre kommuner

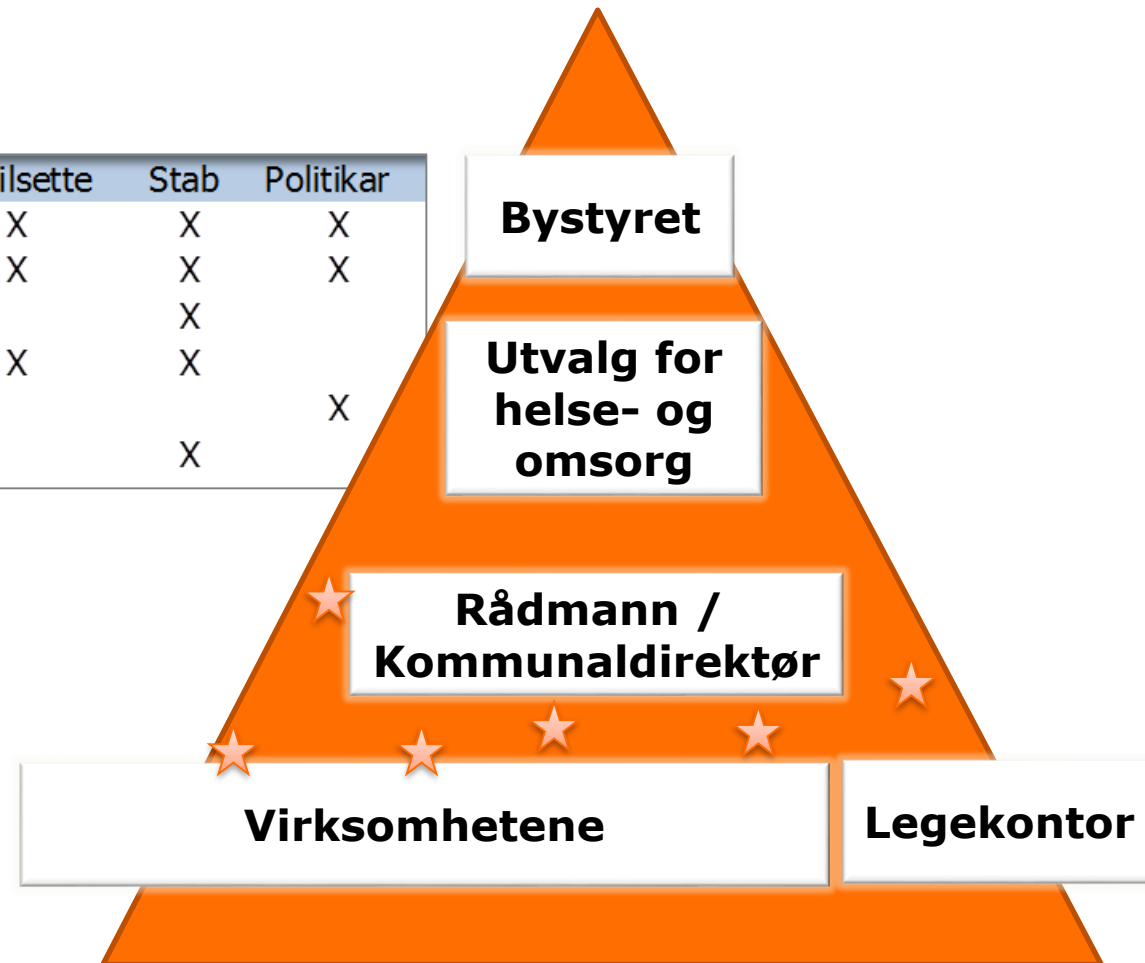
- Et prosjekt hvor man ønsker å sikre systematisk og vedvarende arbeid med pasient- og brukersikkerhet på alle nivå i kommunal helse- og omsorgstjeneste, fra politisk og administrativ ledelse til de som jobber tett på pasienter og brukere hver dag.
- Sentrale faktorene for å lykkes med å skape varige strukturer for forbedring og dermed redusere pasientskader i en organisasjon er:
 - Engasjement hos de ansatte
 - Ledelsesforankring
 - Åpenhetskultur
 - Brukermedvirkning
 - Organisatoriske strukturer
 - Forbedringskompetanse

- Tønsberg kommune startet i januar 2015 opp som pilotkommune for å utvikle og teste ut konseptet.
- Fra høsten 2016 utvides prosjektet med fire nye kommuner. Disse kommunene regnes også som pilotkommuner og skal bidra til ytterligere testing og utvikling av konseptet.
- Sentralt i arbeidet står utvikling av en verktøykasse for pasient- og brukersikkerhetsarbeid i kommunal helse- og omsorgstjeneste som vil kunne komme alle landets kommuner til gode.

Helhetlig tilnærming

Struktur - Kompetanse – Oppgaver – Ansvar

Kunnskapsbehov	Ledere	Alle tilsette	Stab	Politikar
Forbedringskompetanse	X	X	X	X
Brukerinvolvering	X	X	X	X
Tilrettelegging / rådgiving			X	
Innsatsområder	X	X	X	
Ledelse av pasientsikkerhet	X			X
Spredningskunnskap	X		X	

Velkommen med på laget!

17/11/2015 21:28

Takk for meg!

Solrun Elvik

Seniorrådgiver/prosjektleder

Telefon: (+47) 95208587

solrun.elvik@helsedir.no

I trygge hender 24-7

Nasjonalt pasientsikkerhetsprogram

post@pasientsikkerhetsprogrammet.no

pasientsikkerhetsprogrammet.no

